

Bioetika pre prax.

Peter Križan

49. konferencia SSVPL SLS

Bojnice, 18. - 19. 5. 2007

Témy bioetiky v medicíne

etika všedného dňa
veľké dilemy

zdravotnícky systém

sociálna spravodlivosť
pokus na človeku

vzťahy v zdravotníctve

zoči voči konkrétnemu životu
eutanázia, potrat,
informovaný súhlas
eticke dilemy organizácie,
reforma zdravotníctva
chudoba, rasizmus, poistenie
klinické skúšanie,
policajné metódy, zbrane
štatút etickej komisie,
štrajk odborárov

EGE

European Group on Ethics in science and new technologies

NEC forum

Forum of National Ethics Councils

9. stretnutie NEC v Berlíne, máj 2007

...

1. stretnutie NEC v Aténach 2003

Etické otázky biomedicíny

Zákon 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti

§ 5

posudzovanie etických otázok

etické komisie – MZ SR, VÚC, nemocnice

zdravotná starostlivosť

prijateľnosť biomedicínskeho výskumu

§ 26 a nasl.

biomedicínsky výskum

**Zákon 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach
(posledná zmena 522/2006 Z. z.)**

§ 16 a nasl.

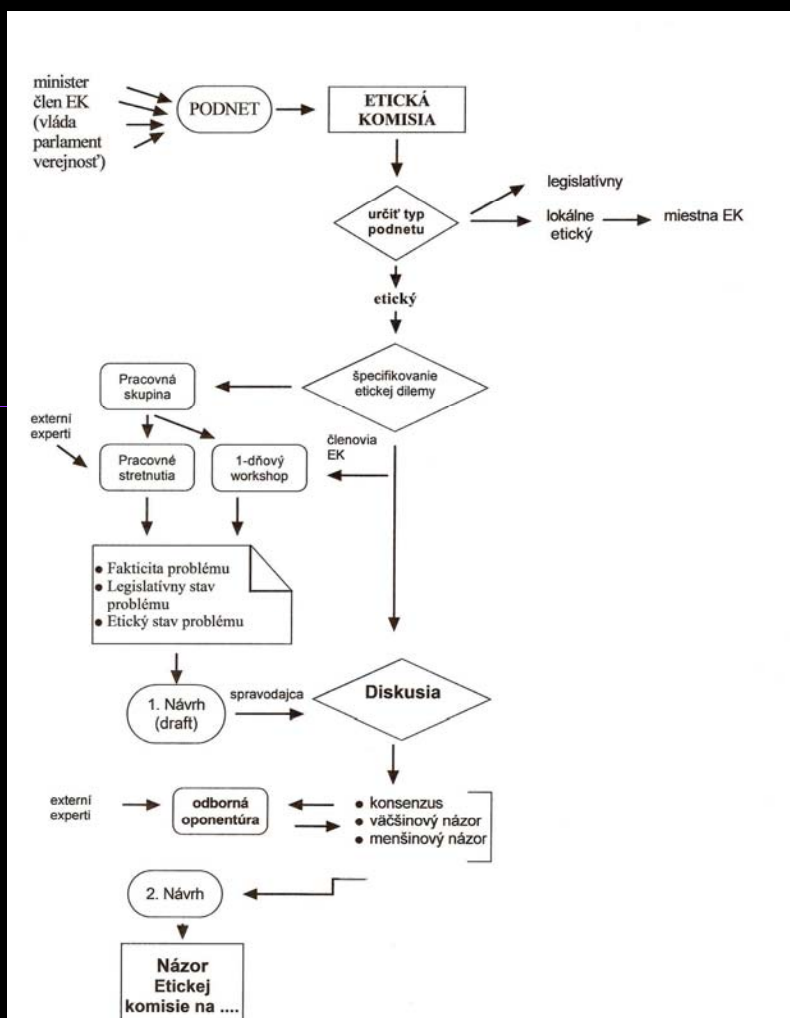
stanovisko k etike klinického skúšania

Etická komisia ministerstva zdravotníctva SR

Ustanovená podľa § 5 zákona 576/2004 Z. z.

Ľubomír Batka	člen predsedníctva
Vladimír Cupaník	člen predsedníctva
Ján Ďačok	
Jozef Glasa	člen predsedníctva
Adam Hochel	mimoriadny člen
Karol Holomáň	
Sylvia Chrenková	mimoriadny člen
Ľudovít Kádaši	
Michal Kliment	
Peter Križan	predseda
Margita Lukáčová	
Rudolf Pullmann	člen predsedníctva
Alojz Rakús	
Róbert Roland	
Jaroslav Siman	
Peter Sýkora	člen predsedníctva
Peter Valúch	tajomník

Algoritmus - definícia etickej dilemy

Peter Sýkora, EtK MZ SR

- ✓ Náhradná matka
- ✓ Status raného embrya
- ✓ Harmonizácia činnosti etických komisií
- ✓ Pupočníková krv
- ✓ Odmietnutie transfúzie krvi
- ✓ Stavovská etika

Reforma zdravotníctva

Skríningové metódy

Eutanázia

Stanovenie fertillného veku

Zmena pohlavia

Stavovská etika

- ◆ etický kódex v aktuálnom znení má deklaratórny ráz a nemožno ho použiť namiesto relevantnej zákonnej úpravy
- ◆ etický kódex nemá upravovať vzťahy, ktoré sú alebo môžu byť určené zákonmi a všeobecne platnými predpismi.
- ◆ ustanovenia vymáhateľné zákonom treba upraviť priamo do znenia zákona
- ◆ etický kódex nemá byť prílohou zákona ani samostatný záväzný predpis
- ◆ konanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti môže byť etické aj mimo rámca platných zákonov alebo dokonca v opozícii k platným zákonom (diskusia o výhrade vo svedomí?!?)

Stavovská etika

- ◆ etický kódex môže upravovať vzťahy medzi členmi Komory navzájom. Vzťahy voči nečlenom môže upravovať len jednostranne. Teda môže zaväzovať len členov v povinnostiach voči nečlenom, alebo nečlenom môže zaručovať nároky u členov
- ◆ etický kódex môže byť záväzný len pre členov Komory, len ak je prijatý podľa stanov Komory a len ak členstvo v Komore nie je povinné
- ◆ sankcie za prípadný priestupok proti etickému kódexu je možné uplatniť len v zmysle stanov Komory. Stanovy a sankcie nesmú porušiť práva člena Komory, ktoré mu vyplývajú z iných zákonov.

Podnety etických komisií

- ◆ zjednotiť postup etických komisií pri posudzovaní klinických štúdií, algoritmus pri posudzovaní multicentrických štúdií
- ◆ vydať usmernenie na riešenie aktuálnych etických problémov formou príručky
- ◆ honorovanie práce etickej komisie pri posúdení zmluvy
- ◆ doplniť chýbajúcu legislatívu pre odber a uchovávanie biologického materiálu pre genetický výskum
- ◆ rozhodovanie o ukončení aktívnej liečby pacienta na OAIM
- ◆ prístup zdravotníckeho pracovníka k pacientovi
- ◆ rokovací poriadok a uznávaniaschopnosť etických komisií

